

**Cigány Szociális és Művelődési
Módszertani Bázis**

**VIII. Nemzetközi
Romafesztivál
Szakmai beszámoló**

Tartalomjegyzék

1.	CSZMMB eddigi munkáját bemutató rövid ismertető.....	3
1.1	Bevezetés	3
1.2	Nemzetközi Romafesztiválok Pécsen.....	5
1.3	Menettánc a fellépő együttesekkel	6
1.4	VIII. Nemzetközi Romafesztivál gálaműsor	6
1.4.1	Kanizsa Csillagai – Nagykanizsa, Magyarország	6
1.4.2	RKUD Darda Együttes – Dárda, Horvátország	6
1.4.3	Mecsek Táncegyüttes – Pécs, Magyarország	7
1.4.4	Rom Som Együttes – Ungvár, Ukrajna	7
1.4.5	Khelipeske Rom Tánccsoport és Chache Rom Zenekar – Pécs, Magyarország..	7
1.4.6	Romafest Együttes (kezdő és haladó csoport) – Erdély	8
2.	A VIII. Nemzetközi Romafesztivál kommunikációja.....	9

1. CSZMMB eddigi munkáját bemutató rövid ismertető

1.1 Bevezetés

Szervezetünk, a Cigány Szociális és Művelődési Módszertani Bázis 1996 óta nagy szerepet tölt be Pécs és a Dél-Dunántúli régió roma kulturális értékeinek, hagyományainak bemutatásában, oktatásában és ez által megőrzésében. Működésünk során eddig számos országos jelentőségű és nemzetközi romafesztivált szerveztünk, valamint rendszeresen ellátunk számos egyéb kulturális és koordinációs feladatot is – mindezt azért, mert fontosnak tartjuk, hogy a többségi társadalom megismerje a cigánység értékeit.

Az általunk létrehozott Fund Cigány Alapfokú Művészeti Iskolában a zene, tánc, képzőművészeti oktatásban az elmúlt évek során tanévenként közel 500 gyermek vett részt, mely számadat a hazai kisebbségi oktatásban kiemelkedőnek nevezhető. Munkánk hasznosságának, eredményességének elismeréseként nagy örömünkre, iskolánk 2007 decemberében elnyerte a „kiválóra minősített alapfokú művészetoktatási intézmény” címet. A diákok produkcióikat a széles közönség előtt is bemutatják a roma fesztiválok keretében.

A Bázis egyben összefogó szerepet is ellát: a térségben működő roma szervezetek közreműködésével, művelődési és művészeti szakemberek bevonásával újra és újra kulturális programokat hívunk életre, fórumot biztosítva az identitás erősítésének érdekében. Ezek között szerepelnek nagyobb lélegzetű fesztiváljaink a Zsolnay Örökségkezelő Nonprofit Kft.-vel (korábban Pécsi Kulturális Központ) közösen. A Művészeti és Gasztronómiai Fesztivál, valamint a Pécsi Sétatér Fesztivál keretén belül évek óta megrendezésre kerülő Nemzetközi Roma Művészeti Hét, a Pécsi Napok Roma Napja, valamint a Nemzetközi Roma Fesztiválok.

Programjaink megvalósítása során kiemelt szerepet kap a nyitott szemléletmód kialakítása, valamint az esélyegyenlőségre való törekvés, mind a pozitív példa és világnézet felmutatása, mind az integráció terén.

Az elmúlt években megrendezésre került Nemzetközi Romafesztiválok célja az volt, hogy tovább éltesse a hazai és a határokon túli cigány népművészeti hagyományokat, és egyben kitekintést nyújtson a világra, a kiemelkedő külföldi és hazai cigány együttesek produkcióira. A VIII. Nemzetközi Romafesztivál szervezésével is ezt a célt kívántuk folytatni.

A rendezvény elsősorban a zene és a tánc segítségével mutatta be a tradicionális, nagyon gazdag hagyományokkal rendelkező cigány kultúrát. Mivel több országból érkeztek a fellépő művészek, ezért mindegyik különleges, egyedi értéket képviselt, egyúttal hozzá járult a cigány kultúra sokszínűségéhez. Összességében elmondható, hogy a fellépő együttesek remek műsorokkal kápráztatták el a programok iránt érdeklődő roma és nem roma embereket.

A városban a legnépszerűbb kültéri helyszín a Széchenyi tér és a Bazilika előtti Séta tér, a VIII. Nemzetközi Romafesztivál itt került megrendezésre. A Roma fesztivál a Déli Kapu Fesztivál és a Magyarok Kenyere Ünnepe (ennek főszervezője a Pécsi Fesztiválszervező Nonprofit Kft.) programsorozat része, annak nyitó programja volt.

A rendezvénynek nem titkolt célja a kulturális esélykülönbségek csökkentése, melynek érdekében szervezetünk megalakulása óta nagyon sokat tett, de természetesen a tevékenységet folytatni szükséges. A programok során kiemelten számítottunk a fiatal közönség érdeklődésére, hiszen a hagyományok átvétele, a különböző kultúrák megismertetése esetükben hatványozottan igaz. A fiatal, tehetséges gyerekek részére akár például is szolgálhat egy színvonalas előadás, elképzelhető ugyanis, hogy ők is elkezdik a tevékenységet végezni. A roma gyerekek esetében számos példát láthatunk erre, nem beszélve arról, hogy közülük sokan antiszociális cselekedetek végzése helyett próbákra járnak, hasznosan töltik szabadidejüket, esetleg kitörési lehetőséget látnak a zenében, táncban.

Egy ilyen rendezvény során új ismeretségek, kapcsolatok alakulnak ki, sok esetben a magyar együtteseket is meghívják külföldi fellépésekre (pl. Khelipeske Rom is fellépett

már külföldön, Tajvanon). A fesztivál ez által nagymértékben hozzá tud járulni az európai és nemzetközi kulturális, művészeti együttműködés rendszeréhez. A külföldi fellépések során pedig elviszik Magyarország és a hazai cigányság értékeit, sokszínűségét külföldre, mint ahogy az itt fellépők is bemutatják saját kultúrájuk, hagyományaik jellemzőit.

1.2 Nemzetközi Romafesztiválok Pécsen

I. 1999

II. 2001

II. 2003

IV. 2004

V. 2007

VI. 2008

VII. 2010 (Az Európa Kulturális Főváros programsorozat része volt)

VIII. 2014.08.15.

A Nemzetközi Romafesztiválok célja mind szélesebb körben képviselni a roma kultúrát. Az évek során sikerült felvenni a kapcsolatot Pécs testvérvárosainak alkotóival, előadóművészeivel, ezért mára egy kétirányú diskurzus alakult ki horvát, erdélyi, bosnyák és szlovák irányban.

Az első három Fesztivál a Pécsi Napok keretében került megrendezésre, a továbbiak a pécsi Örökség Fesztivál önálló egységei voltak, míg a VIII. Nemzetközi Romafesztivált a Déli Kapu Fesztivál és a Magyarok Kenyere Ünnepe keretében a Pécsi Fesztiválszervező Nonprofit Kft. főszervezésével került megrendezésre 2014. Augusztusban.

1.3 Menettánc a fellépő együttesekkel

A Romafesztivál délután a fellépő együttesekkel, nagyszerű menettáncával kezdődött, mely Pécs sétáló utcája (Király u.), főtere (Széchenyi tér) és a Sétatér útvonalon zajlott. Minden megállóhelyen nagy tömeg nézte a zenés táncos produkciót.

1.4 VIII. Nemzetközi Romafesztivál gálaműsor

A Nemzetközi Romafesztivál gálaműsorának megnyitója a menettáncot követően kezdődött.

A megnyitón beszédet mondott Orsós Ferenc a CSZMMB program koordinátora, a FUND Cigány Alapfokú Művészeti Iskola igazgatója és Mesztenyei Józsefné, Pécs Megyei Jogú Város Cigány Önkormányzatának elnöke.

Ezt követően Orsós Ferenc és a Chache Rom Zenekar megemlékezett a közelmúltban váratlanul elhunyt Capo Józsefre, a Khelipeske Rom Együttes korábbi táncosára.

A gálaműsor ezután kezdődött az együttesek részvételével.

Fellépő együttesek

1.4.1 Kanizsa Csillagai és Az Európai Unió Roma Ifjúságáért Egyesület fellépése – Nagykanizsa, Magyarország

A nagykanizsai romák tradicionális beás dalaik mellett oláh-cigány, délszláv és román dallamokat is megszólaltattak. A fellépők családtagokból állnak, ami éppúgy jellemző a kelet-, mint a nyugat- és dél-európai cigányokra. Ez az érzelmi egység nagyon szépen nyilvánul meg előadások közben, melyeken remekül mutatják be, hogy is születtek a népdalok régen, de még ma is: tehetséges emberek a saját kultúrájukban gyökeredzve hívják életre a legszebb ötvözeteket. A hangszerek és a szövegek tökéletes egységet alkotnak, melyben az énekesek kiemelkedően szép és hajlékony díszítéseket alkalmaznak. A program nagy sikert aratott a nézők körében.

1.4.2 RKUD Darda Együttes – Dárda, Horvátország

Az RKUD Darda 2002 októberében alakult a horvátországi Eszék-Baranya megyében, Darda településen. Fő célkitűzése a községben és környékén élő roma fiatalok bevonása

a roma kultúra értékeinek megőrzését célzó tevékenységekbe. A zenei és tánc műhelyek mellett egy, a roma fiatalok iskolai felzárkóztatását segítő oktatási programot is működtet. Felnőtt és ifjúsági művészegyüttese számos hazai fesztiválon és bemutatón eredményesen szerepelt.

1.4.3 Mecsek Táncgyűttes – Pécs, Magyarország

A Mecsek Táncgyűttes, a Pécs2010 Európa Kulturális Fővárosa program Nagykövete 1955 óta működik Pécs városában. Az eltelt csaknem hat évtized folyamán a csoport számtalan alkalommal bizonyította elkötelezettségét a magyar kulturális örökség megőrzése és közvetítése terén. A Kárpát-medence tánc- és zenefolklórnak magas színvonalú, korszerű színpadra állításával a Mecsek tíz alkalommal szerzett "Kiváló Együttes" és "Arany" minősítést, s több mint 40 díjat nyert el a hazai szakmai fesztiválokon. A táncosok méltó módon képviselték Magyarországot a határokon kívül is: 70 külföldi vendégszereplésük során Európa számos országában, Közel- és Távol-Keleten, valamint Észak-Amerikában is bemutatták műsorukat.

1.4.4 Rom Som Együttes – Ungvár, Ukrajna

A Rom Som Együttes Kárpátaljáról, Ungvárról érkezett, tagjai a cigány művészet és folklór ápolására, egyúttal bemutatására hivatott cigány táncosok és zenészek, akik fantasztikus előadást varázsoltak a színpadra.

1.4.5 Khelipeske Rom Táncsoport és Chache Rom Zenekar – Pécs, Magyarország

A FUND Cigány Alapfokú Művészeti Iskola táncsoportja, melynek minden tagja kimagasló tánctudással rendelkezik, a kutató munkájuknak köszönhetően különböző roma táncokkal tudnak fellépni (pl.: Maros menti roma táncok, Dunántúli cigány táncok, Szabolcs-Szatmár megyei táncok, Cigány csárdás és botolás).

A Dunántúli roma tánc: a beás cigányok 40 000 fős etnikai csoportjának a táncait és zenéit foglalja magában. Jellemzője a hajlított dallam és a romános csapásolás.

Szabolcs-Szatmári táncok: az Észak-magyarországi cigány népcsoport autentikus tánca különleges virtouz csapásairól hírhedt.

Marosmenti táncok: az erdélyi cigány táncok oláhos és szlávos beütéssel tarkított táncfajtája.

Cigány csárdás: egyetlen Észak-magyarországi cigány páros tánc, ahol a magyarországi táncokat formálták át. A testi kapcsolat (kézfogás) ebben a táncban megtalálható.

A Khelipeske Rom táncsoport többek közt részt vett a lengyelországi II. Poznani Roma Világfesztiválon, a Valeria Wu által szervezett 2005-ös I-Lan-i Nemzetközi Gyermekek Népijátékai és Folklór Fesztiválon, amit Taiwanon rendeztek meg. Ez nagy lehetőség volt a táncsoport életében, mivel nem csak a roma kultúrát, hanem a magyar kultúrát is képviselték a Távol-keleti országban.

2014-ben részt vettek a Fölszállott a páva televíziós vetélkedőn.

A Chache Rom a FUND Cigány Alapfokú Művészeti Iskola zenekara, 4 főből állnak. 2012-ben alakultak, autentikus cigányzenét játszanak. A Fölszállott a páva televíziós vetélkedőn különdíjat nyertek, egyben országosan ismertségre tettek szert. 2014-ben a Khelipeske Rom Táncegyüttessel közösen szerepeltek a Fölszállott a páva idei sorozatában. Az ismertségük aktívan közrejátszik abban, hogy napjainkban rengeteg fellépésen vesznek részt az ország legkülönbözőbb helyszínein.

1.4.6 Romafest Együttes (kezdő és haladó csoport) – Erdély

A Marosvásárhelyről és környékéről (Régen, Sárpatok, Gernyeszeg) verbuválódott roma táncsoport. Az együttes tagjai nagyon tehetségesek, az ének, a zene és a tánc, mint mondani szokás, a vérükben van. Fellépéseikkor a legnagyobb tapsot a cigány verbunk és a műsorzáró ritmusetűd szokta kiváltani. Az előadásuk során a kezdő és a haladó csoportjuk is fellépett, ez utóbbi óriási sikert aratott, a végén többször tapsolta vissza őket a lelkes közönség.

A rendezvény, melyen megközelítőleg 2.000 ember vett részt, végig óriási sikerrel zajlott, a közönség jól szórakozott és vastappsal jutalmazta a fellépőket. Ez alapján egyértelműen elmondható, hogy elérte a célját és igény van a Nemzetközi Romafesztivál sorozat folytatására, a sorrendben IX-re a terveink szerint 2016-ban kerülhet sor.

A program során a fellépőket meleg étellel láttuk vendégül, a közönség pedig ételkóstolón vehetett részt.

2. A VIII. Nemzetközi Romafesztivál kommunikációja

A Déli Kapu Fesztivál és a Magyarok Kenyere Ünnepe szervezőjével, a Pécsi Fesztiválszervező Nonprofit Kft.-vel közösen valósítottuk meg a rendezvény lebonyolítását. A színpad és fénytechnika és a kommunikációs feladatok többségét ők végezték el (pl. programismertető és információ megjelentetése a helyi médiában).

A Cigány Szociális és Művelődési Módszertani Bázis részéről Orsós Ferenc program koordinátorral riport hangzott el a Rádío1-en, szórólap készült 600, plakát pedig 20 példányban, továbbá a Facebookon folyamatosan lettek az információk és a meghívók kiküldve. Ezeken kívül személyesen is megkerestünk rengeteg embert, hogy felhívjuk figyelmüket a rendezvényre.

A honlapunk címe: CSZMMB, elérési út: <http://www.fund-pecs.sulinet.hu/>

Facebook oldal: <https://www.facebook.com/public/Cszmmb-Cszmmb>

A VIII. Nemzetközi Romafesztivál szórólapja a következő volt:

DéliKapu

FESZTIVÁL

VIII. Nemzetközi Romafesztivál, 2014. 08. 15. Sétatér

A Fesztivál programja:

17.30: Menettánc a fellépő együttesekkel
(Király utcából a Szent István térre)

- 19.00-22.00: Fellépő együttesek a Sétatéren
- Kanizsa Csillagai (Magyarország, Nagykanizsa)
  - Rkud Darda Iz Darde (Horvátország, Dárda)
  - Mecsek Táncegyüttes (Magyarország, Pécs)
  - Rom Som Együttes (Ukrajna, Ungvár)
  - Roma Fest (Románia, Gernyeszeg)
  - Khelipeske Rom Táncegyüttes és
Chache Rom Zenekar (Magyarország, Pécs)

Orsós Gábor

elnök

Cigány Szociális és Művelődési Módszertani Bázis

7626 Pécs, Béri Balogh Ádám u. 3/6

Pécs 2014-10-13.